Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

34 682 Nationale Omgevingsvisie

Nr. 238

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 23 juni 2026

De vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei over de brief van 29 mei 2026 over het besluitvormingsproces Moerdijk (Kamerstuk 34 682, nr. 236).
De Staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 23 juni 2026. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Zwinkels

Adjunct-griffier van de commissie,
Teske

kst-34682-238
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

1
Wat is er concreet veranderd sinds het uitstel van de besluitvorming rond 1 december 2025? Welke nieuwe feiten, onderzoeken, inzichten of bestuurlijke overwegingen zijn sindsdien op tafel gekomen die verklaren waarom nu opnieuw meerdere scenario's worden verkend?

Antwoord
Hierover heeft het kabinet op 29 mei 2026 een brief aan de Tweede Kamer verstuurd. Daarin staat aangegeven dat het Rijk een alternatief scenario wil verkennen met een kleinere ruimtevraag, waarbij het dorp Moerdijk ook kan blijven bestaan. Dit scenario is op tafel gekomen doordat het kabinet vindt dat het opheffen van een dorp een goede kwalitatieve en kwantitatieve onderbouwing en integrale afweging van de ruimtevraag vereist. Aangezien een deel van de ruimtevraag voor Moerdijk minder concreet is en nog niet is opgenomen in ruimtelijke plannen, wil het kabinet onderzoeken of het mogelijk is deze ruimtevraag elders te realiseren.

2
Waarop baseert u de aanvullende onderzoeksvraag en de heroverweging van de eerder gevolgde lijn?

Antwoord
Op basis van de constatering dat de geïdentificeerde ruimtevraag voor Moerdijk bestaat uit concrete en minder concrete plannen, zoals aangegeven in de brief aan de Tweede Kamer van 29 mei 2026. Een aantal energie-infrastructuurprojecten, zoals het hoogspanningsstation en aanlanding van wind op zee, is concreet en planologisch al in voorbereiding. De grootschalige ontwikkeling van circulaire economie, kritieke grondstoffen en toekomstige energie-infrastructuurprojecten zijn ook onderdeel van de originele opgave binnen Powerport, maar vertalen zich op dit moment nog minder in al geplande concrete projecten met bijbehorende ruimtevraag op korte termijn. Daardoor is het voor deze opgaven in beginsel nog mogelijk om andere ruimtelijke keuzes te maken, wanneer het opgaven betreft die niet locatiegebonden zijn.

3
Welke feitelijke of beleidsmatige grondslag bestaat voor de constatering in de Kamerbrief van 29 mei 2026 dat een minder ingrijpend scenario nadrukkelijker in beeld is gekomen?

Antwoord
Zie antwoord op vraag 2

4
Wat is vanaf nu het concrete tijdpad richting besluitvorming?

Antwoord
Dat is momenteel onderwerp van gesprek met de gemeente Moerdijk en provincie Noord-Brabant. Het is de insteek om zo snel mogelijk duidelijkheid te geven aan inwoners en ondernemers uit de regio, maar de overheden hebben wel tijd nodig om het alternatieve scenario goed uit te zoeken. Nadat dit scenario is uitgewerkt zullen het kabinet, de gemeente en provincie een gezamenlijke voorkeur uitspreken over een van de scenario's. Na het uitspreken van deze voorkeur gaan het kabinet, de gemeente en provincie aan de slag met een planologische procedure waarmee de ruimtelijke ontwikkeling ook juridisch-planologisch wordt geborgd. Na het doorlopen van die procedure is de besluitvorming pas definitief.

5
Wanneer is het aanvullende onderzoek afgerond?

Antwoord
Dat is ook onderwerp van gesprek met de gemeente en provincie. De overheden zijn nu aan het uitzoeken wat verder moet worden uitgewerkt voordat een gezamenlijke voorkeur kan worden uitgesproken.

6
Wanneer wordt een definitief besluit genomen?

Antwoord
Zie antwoord op vraag 4. Na het uitspreken van een voorkeursscenario wordt gestart met een planologische procedure. Het besluit is pas definitief na het doorlopen van deze procedure. Naar verwachting duurt dat een aantal jaren, afhankelijk van het gekozen scenario. Dit proces geldt voor alle scenario's. In de brief van 1 december 2025 is deze insteek ook al gedeeld met de Tweede Kamer.

7
Op welk moment krijgen bewoners daadwerkelijk duidelijkheid?

Antwoord
Bewoners krijgen daadwerkelijk duidelijkheid nadat het besluit definitief is, na het doorlopen van een planologische procedure. Het kabinet, gemeente en provincie willen daarvoor een voorkeur uitspreken voor een van de scenario's waarmee al enige vorm van duidelijkheid geboden kan worden.

8
Klopt het dat voor de inpassing van het compressorstation voor het waterstofnetwerk, dat volgens de plannen een oppervlakte van circa 10 hectare heeft, wordt gekeken naar locaties buiten het voorgestelde uitbreidingsgebied? Zo ja, hoe verhoudt deze keuze zich tot het uitgangspunt van het voorgestelde kleinere uitbreidingsscenario? Welke gevolgen heeft dit voor de bestendigheid van dit scenario en op welke wijze wordt daarbij aan omwonenden vooraf duidelijkheid en zekerheid geboden over de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen?

Antwoord
Dat klopt niet. Het compressorstation – onderdeel van de Delta Schelde CO_2nnection (DSC) – is nodig voor het realiseren van het CO_2 netwerk, niet het waterstofnetwerk. Het klopt wel dat dit station een oppervlak heeft van circa 10 hectare. Daarbij wordt voor het compressorstation gekeken hoe deze ingepast kan worden op een locatie die binnen het voorgestelde uitbreidingsgebied valt. Het kabinet is met de gemeente en provincie in gesprek hoe dit project gerealiseerd kan worden binnen de verschillende scenario's. Vanuit het project worden omwonenden betrokken en kunnen zij op verschillende momenten hun reacties kenbaar maken. Daarnaast worden omwonenden voor het vervolgtraject van Powerport betrokken om mee te denken over de ruimtelijke plannen.

9
Welke garanties, ondersteuning en regelingen gelden voor bewoners zolang er nog geen definitieve keuze is gemaakt?

Antwoord
Dat is onderwerp van gesprek met de gemeente en provincie. In de gesprekken met gemeente en provincie wordt o.a. gekeken naar de bestaande Moerdijkregeling en financiering voor sociaal-maat-

schappelijke, financiële hulp en juridische hulp voor inwoners van het dorp Moerdijk, het omliggende buitengebied en kernen.

10
Welke maatregelen worden getroffen voor de gevolgen die de aanhoudende onzekerheid nu al heeft voor investeringsbeslissingen, woningwaarde en het dagelijks leven in het dorp?

Antwoord
Dat is onderwerp van gesprek met de gemeente en provincie. Het kabinet, gemeente en provincie zetten in op het versterken van de leefbaarheid van dorp Moerdijk. Dit gaat bijvoorbeeld om de realisatie van projecten in het dorp Moerdijk die de leefbaarheid versterken, waaronder nieuwbouwprojecten voor woningen. Daarnaast is er een bestaande garantieregeling voor huiseigenaren, de Moerdijkregeling.

11
Wat is de invulling van de oorspronkelijke 1.300 hectare, 700 hectare, 450 hectare en nieuwgenoemde 240 hectare?

Antwoord
Het kabinet herkent de genoemde 1.300 hectare niet. Wel zijn er hoge ruimtebeslagen geïdentificeerd bij eerste ramingen vanuit de Ontwerptafel Powerport regio Moerdijk die zijn verwerkt in een technische analyse[1].

De 700 hectare is het indicatieve ruimtebeslag dat is vastgesteld in het BO Leefomgeving van 11 juni 2025 en omvat de totale ruimtevraag in Moerdijk, Geertruidenberg (Amergebied) en Drimmelen. Er is geen vastgestelde invulling van de 700 hectare. Het indicatieve ruimtebeslag is gebaseerd op de ruimtevraag uit de technische analyse (zie hierboven) en bijbehorende oplegnotitie[2].

De 450 hectare is het indicatieve ruimtebeslag rondom het haven- en industriecluster Moerdijk, en onderdeel van het indicatieve ruimtebeslag van 700 hectare zoals vastgesteld in het BO Leefomgeving van 11 juni 2025.

De 240 hectare is de afgelopen periode genoemd als indicatief ruimtebeslag voor het alternatieve scenario. Dit is nog niet vastgesteld, aangezien de gesprekken tussen het kabinet, gemeente en provincie over de opgave en het specifieke ruimtebeslag van het alternatieve scenario nog lopen.

12
Is er voor de beoogde 380 kilovolt reeds een vergunning aangevraagd of afgegeven?

Antwoord
Nee, voor het hoogspanningsstation Port of Moerdijk 380-150-20kV is nog geen vergunning aangevraagd of afgegeven. Daarvoor moeten eerst nog een aantal stappen in de projectprocedure worden doorlopen.

13

---

[1] https://drimmelen.nl/sites/default/files/documents/Ontwerptafel-Werkspoor1-Technischeverdieping-2B.pdf
[2] https://drimmelen.nl/sites/default/files/documents/Oplegnotitie%20technische%20verkenning.pdf

Welke procedures zijn reeds in gang gezet voor het realiseren van de 380 kilovolt? En indien van toepassing, hoe vergevorderd zijn deze procedures?

Antwoord
De ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation Port of Moerdijk 380-150-20kV vindt plaats met behulp van de projectprocedure. De volgende stap binnen de projectprocedure is het vaststellen van een voorkeursalternatief. Op basis daarvan zal de procedure verder worden voorbereid, bijvoorbeeld door het onderzoeken van milieueffecten en het aanvragen van vergunningen. De locatie van het hoogspanningsstation wordt pas definitief na het nemen van een projectbesluit. Volgens de huidige planning wordt dat projectbesluit genomen in 2029.

14
Erkent u nog steeds de in 2023 afgesproken doelstelling van de Ontwerptafel Powerport, oftewel een integrale afweging van lokale, regionale en nationale opgaven, met expliciete aandacht voor structurele verbetering van leefbaarheid, brede welvaart en toekomstperspectief voor inwoners en ondernemers richting 2050?

Antwoord
Ja, dit is en blijft uitgangspunt voor het kabinet bij de gebiedsontwikkeling voor de Powerport regio, waar Moerdijk onderdeel van is.

15
Kunt u precies aangeven welke onderdelen van het Programma Energiehoofdstructuur en de nationale ruimtebehoefte voor duurzame en circulaire industrie niet langer in Moerdijk zouden landen in de kleinere variant?

Antwoord
Nee, dat is nog niet mogelijk. Een aantal onderdelen van de ruimtevraag is minder concreet en behoeft verdere uitwerking. Het kabinet wil de komende periode uitzoeken voor welke ruimtevraag geen plek is in Moerdijk, als wordt gekozen voor het alternatieve scenario met kleinere ruimtevraag.

16
Betekent de kleinere variant dat opgaven zoals het compressorstation, extra aanlandingen van wind op zee, converterstations, elektrolysers, batterijopslag, nieuwe hoogspanningsinfrastructuur, warmtenetten en ruimte voor circulaire industrie worden geschrapt, uitgesteld, verkleind of verplaatst? Kunt u dit per onderdeel toelichten?

Antwoord
Dit moet nader onderzocht worden. Dit is onderdeel van het gesprek met gemeente en provincie. In het alternatieve scenario wordt in ieder geval ruimte geboden aan de energieprojecten die al in procedure zijn. Het kabinet onderzoekt in de komende periode welke ontwikkelingen verder ingepast kunnen worden in het alternatieve scenario.

17
Indien onderdelen van de opgave worden verplaatst: naar welke locaties gaan deze dan, welke bestuurlijke afspraken zijn daarover gemaakt en is daar aantoonbaar voldoende fysieke ruimte, milieuruimte, netcapaciteit en maatschappelijk draagvlak aanwezig?

Antwoord

Ook dit moet nader onderzocht worden. Zoals genoemd in de brief aan de Tweede Kamer verstuurd op 29 mei 2026 werkt het kabinet aan een nationale ruimtelijk-economische strategie voor de haven- en industrieclusters van nationaal belang in lijn met het coalitieakkoord. Gezien de schaarse ruimte in Nederland zet het kabinet in op een zo goed mogelijke ruimtelijke ordening in en rondom de haven- en industrieclusters. Het kabinet kijkt hierbij naar een goede afweging over hoe ruimtelijke opgaven verdeeld worden over verschillende gebieden.

18
Is onderzocht wat het schrappen, uitstellen, verkleinen of verplaatsen van onderdelen van de Powerport-opgave betekent voor netverzwaring, klimaatdoelen, leveringszekerheid, industriële verduurzaming, strategische autonomie en de kosten voor samenleving en overheid? Zo ja, kunt u deze onderzoeken met de Kamer delen?

Antwoord
Nee, dit is nog niet onderzocht. Het kabinet is van plan om de komende periode te onderzoeken wat de impact is van een mogelijke keuze voor het alternatieve scenario voor Moerdijk en de ruimtelijke druk op de andere haven- en industrieclusters.

19
Kunt u uitleggen waarom de conclusies uit eerdere gezamenlijke verkenningen van het Rijk en de regio – waarin is onderzocht of de opgave kleiner kon, binnen het bestaande haven- en industrieterrein paste of elders in de regio dan wel in andere industrieclusters kon worden ingepast – nu niet langer leidend zijn?

Antwoord
In het BO Leefomgeving van 11 juni 2025 is vastgesteld dat de uitbreiding van het haven- en industriecluster Moerdijk onafwendbaar is. In de gezamenlijke verkenningen is onderzocht welke ruimtevraag concreet moet landen in of nabij Moerdijk en welke ruimtevraag minder concreet is, maar waarschijnlijk zal landen in Moerdijk. Vanwege de unieke locatiekenmerken van Moerdijk is er bij het BO Leefomgeving van 11 juni 2025 uitgegaan van een totaalpakket voor de ruimtevraag, zowel voor de concrete als minder concrete ruimtevragers.

Zoals aangegeven in de brief die het kabinet aan de Tweede Kamer heeft verstuurd op 29 mei 2026[3], wil het kabinet meerdere scenario's verkennen. Daarin staat aangegeven dat het kabinet de ruimtebehoefte en de onderbouwing daarvan meeneemt en meeweegt in de uiteindelijke besluitvorming. Ook stelt het kabinet dat een deel van de ontwikkelingen concreet is, zoals de lopende energieprojecten. Voor het minder concrete deel van de ontwikkelingen met betrekking tot circulaire economie en toekomstige energieprojecten kunnen in beginsel nog andere ruimtelijke keuzes gemaakt worden. Het kabinet wil dus onderzoeken in welke mate dat mogelijk is in het alternatieve scenario.

20
Met hoeveel inwoners van het dorp Moerdijk hebben de Ministers van VRO en IenW het afgelopen jaar gesproken in het besluitvormingsproces?

Antwoord
Vanuit het kabinet is de Staatssecretaris van KGG coördinerend bewindspersoon. De Staatssecretaris voert dan ook de gesprekken met inwoners

[3] https://open.overheid.nl/details/341e9933-6c44-4520-8eae-7d22e12927a6

van het dorp Moerdijk, andere kernen en het buitengebied. De Minister van VRO gaat in juni op werkbezoek in Moerdijk.

21
Hoeveel hectare grond is er nodig voor de industrie in de haven- en industriegebied moerdijk, voor de autonome groeivraag van de haven en tegemoet te komen in de nationale ambities «Circulaire Economie», en kan de Minister concreet aangeven wat in die ruimtevraag dan gebouwd gaat worden?

Antwoord
Het indicatieve ruimtebeslag dat is vastgesteld in het BO Leefomgeving van 11 juni 2025 bevat ook ruimtevraag voor de autonome ruimtevraag voor de verduurzaming en het circulair maken van de industrie. Die ruimtevraag is mede gebaseerd op de nationale prognose «ruimtebehoefte industrieclusters»[4]. De prognose is gebaseerd op ramingen, dus er kan niet concreet worden aangegeven wat in die ruimtevraag gebouwd wordt.

22
Wat is uw positie inzake het plaatsen van de 380 kilovolt-station op locatie drukweg, het voorstel van Tennet en Enexis? Deelt u de mening dat deze locatie het beste is voor zowel het havengebied als het dorp Moerdijk?

Antwoord
De locatiekeuze voor hoogspanningsstation Port of Moerdijk 380-150-20kV is nog niet vastgesteld. Vooralsnog zijn er twee mogelijke locaties: de Gorsdijk en de Krukweg. Binnen de projectprocedure voor dit hoogspanningsstation vindt trechtering plaats van meerdere locaties tot één locatie. Op die keuze loopt het kabinet nu niet vooruit.

23
Wat is de definitie van een «menselijk proces» of een «menselijke aanpak» en is daar volgens in het Powerportdossier tot dusver sprake van?

Antwoord
Een menselijk proces of aanpak is een proces waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van mensen, mensen serieus genomen worden en met respect worden behandeld, er mogelijkheid is voor dialoog en transparante beslissingen worden genomen. Dat pogen we ook bij Moerdijk en tegelijk is duidelijk dat dit naar de toekomst op een andere manier vormgegeven moet worden. De afspraken die op de 29 juni a.s. gemaakt worden moeten hieraan bijdragen. Het kabinet heeft eerder afgesproken met gemeente en provincie om een rechtvaardig pakket van randvoorwaarden uit te werken en tijdig beschikbaar te stellen voor inwoners en ondernemers in de regio. Dit blijft dan ook de inzet voor het vervolg.

24
Wat is en blijft de rol van de betrokken Ministeries van IenW en VRO in het derde scenario dat vanuit KGG is bedacht?

Antwoord
Het alternatieve scenario is ingebracht door het kabinet, de Staatssecretaris van KGG is coördinerend bewindspersoon voor Moerdijk namens het kabinet. Het alternatieve scenario behoeft nog verdere uitwerking alvorens een voorkeursrichting en inzet vanuit de betrokken departementen vast te kunnen stellen. Tot de keuze van een voorkeursscenario en

[4] https://open.overheid.nl/documenten/8b5516c0-1e28-411a-a63f-258b3c537e49/file

nieuwe afspraken over een verdeling binnen het Rijk is de Minister van VRO vanuit haar verantwoordelijkheid op de ruimtelijke ordening betrokken. De Minister van I&W is betrokken vanuit zijn rol richting de havens van nationaal belang.

25
Hoe rijmt u het derde scenario met de leefbaarheidsvisie van het dorp Moerdijk, waarin staat dat het onwenselijk is dat het dorp steeds verder wordt ingeklemd zonder perspectief en investeringen in leefbaarheid?

Antwoord
De leefbaarheidsvisie is bekend bij het kabinet. Het kabinet wil met de regio bij de uitwerking van het alternatieve scenario onderzoek doen naar de impact op de leefbaarheid van dorp Moerdijk, omliggende kernen en het buitengebied. Bij deze uitwerking hoort ook onderzoek naar hoe geïnvesteerd kan worden in de leefbaarheid van het dorp en de regio.

26
Hoe evalueert u het Powerport proces tot nu toe en bent u bereid om zaken rigoreus te verbeteren?

Antwoord
Het kabinet erkent dat dit proces een grote impact heeft op inwoners, agrariërs en ondernemers uit het dorp Moerdijk, omliggende kernen en het buitengebied. Het proces voor de Powerport regio Moerdijk is een complex ruimtelijk-ordeningsvraagstuk en omvat veel verschillende belangen bij verschillende stakeholders. Hierbij is het te vroeg voor het kabinet om het proces te evalueren. Het kabinet wil eerst samen met de regio met inwoners en andere betrokkenen uit het gebied in gesprek over het alternatieve scenario en de vervolgaanpak.

27
Hoe stopt het kabinet het cyclisch karakter van de vraag over het voortbestaan van het dorp Moerdijk?

Antwoord
Het kabinet herkent het cyclisch karakter over het voortbestaan van het dorp Moerdijk. Het kabinet wil samen met de regio onderzoeken of het mogelijk is om een beperkte ruimtevraag te realiseren bij Moerdijk en voor de toekomstige andere opgaves ruimte elders te zoeken. Hiervoor werkt het kabinet ook verder uit wat voor garanties hiervoor gegeven kunnen worden om de toekomstvastheid van de opgave in Moerdijk te borgen. Dit is een belangrijk onderdeel van de weging die zal volgen na uitwerking van dit scenario.

28
Op welke manier wordt het nieuwe scenario nu uitgewerkt?

Antwoord
Zie antwoord op vraag 5.

29
Kunt u in een uitgebreide toelichting de tijdslijnen van de verschillende scenario's schetsen?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 6. In de afsprakenlijst van het BO Powerport regio Moerdijk van 1 december 2025[5] is een indicatieve tijdlijn opgenomen voor het scenario met ontwikkelrichting oost of zuidoost. Deze tijdlijn is nog niet gemaakt voor het alternatieve scenario.

30
Welke invloed hebben de verschillende scenario's op de uitbreiding van het elektriciteitsnet? Zijn er ook scenario's waar de uitbreiding van het elektriciteitsnet vertraging oploopt?

Antwoord
De energieprojecten die al in procedure zijn worden meegenomen in alle scenario's. Dat betekent dat de projecten die van belang zijn voor de uitbreiding van het elektriciteitsnet worden meegenomen in de totale gebiedsontwikkeling bij Moerdijk. Op dit moment is er geen vertraging van de uitbreiding van het elektriciteitsnet voorzien, in een van de scenario's.

31
Welke volgende stappen ziet u nu voor zich in het besluitvormingsproces?

Antwoord
Zie antwoord op vraag 4.

32
Op welke manier bent u tot de nieuwe berekening gekomen van de inschatting van de ruimte nodig voor de circulaire economie? Kunnen de afgesproken plannen doorgang vinden wanneer minder ruimte beschikbaar is voor uitbreiding?

Antwoord
Zie het antwoord op vraag 21. Een deel van de vraag voor het verduurzamen en het circulair maken van de industrie kan geaccommodeerd worden in het alternatieve scenario. Grootschalige ontwikkelingen op het gebied van circulaire economie zullen niet mogelijk zijn in de Powerport regio Moerdijk in het alternatieve scenario. Het kabinet wil komende periode in beeld krijgen welke implicaties dat heeft en of deze ontwikkelingen elders kunnen landen.

33
Hoe zorgt u dat het nieuwe scenario geen incrementeel pad opent en zekerheid biedt tot 2050?

Antwoord
Het kabinet gaat komende periode onderzoeken hoe geborgd kan worden dat er niet incrementeel wordt ontwikkeld in regio Moerdijk. Het uitgangspunt daarbij is om een toekomstbestendige ontwikkeling te realiseren tot 2050.

34
Hoe zorgt u ervoor dat de inwoners van het zoekgebied geen financiële schade ondervinden van dit proces?

Antwoord
Zie de antwoorden op vragen 9 en 10. De Moerdijkregeling is een bestaande garantieregeling voor huiseigenaren die hun huis wensen te verkopen, indien een huis niet verkocht wordt via de markt. Voor verdere

[5] https://open.overheid.nl/documenten/8f55d910-3ff3-4e7f-a574-df82774e2093/file

financiële schade zijn het kabinet, de gemeente en de provincie bereid om in gesprek te gaan voor specifieke gevallen.

35
Welke middelen heeft u om de leefbaarheid en brede welvaart in de gemeente Moerdijk te versterken?

Antwoord
Het kabinet heeft op dit moment geen middelen gereserveerd om de leefbaarheid en brede welvaart in de gemeente Moerdijk te versterken. Het kabinet begrijpt wel dat het versterken van de leefbaarheid en brede welvaart een belangrijke randvoorwaarde is voor de gemeente Moerdijk en haar inwoners. Het kabinet onderzoekt wat voor bijdrage zij hieraan kan leveren. De precieze invulling van afspraken over randvoorwaarden en benodigde middelen zijn momenteel onderwerp van gesprek tussen het kabinet, de gemeente en de provincie.

36
Hoe zorgt u ervoor dat inwoners mee kunnen praten over de toekomst van de leefomgeving?

Antwoord
Het kabinet is in gesprek met de gemeente en provincie over het vervolgproces en hoe inwoners, ondernemers en andere betrokkenen kunnen meedenken over de toekomst van de leefomgeving. Hiervoor kan een nieuw participatietraject worden opgezet, vergelijkbaar met het traject dat is doorlopen in het najaar van 2025.

37
Hoe zorgt u ervoor dat er zorg is voor de mensen die spanning en stress ervaren in deze omgeving?

Antwoord
Het kabinet is zich bewust van de aanhoudende onzekerheid en de stress die dit met zich meebrengt. Een pakket aan maatregelen is onderdeel van gesprek met de gemeente en provincie. Het kabinet, de gemeente en provincie hebben al budget beschikbaar voor sociaal-maatschappelijke hulp voor mensen in het dorp Moerdijk. Bewoners kunnen hier gebruik van maken.

38
Hoe organiseert en regisseert u de interbestuurlijke samenwerking in dit hele proces?

Antwoord
Vanwege de complexiteit en vele belangen in deze gebiedsontwikkeling is er niet één partij die de regie heeft over de interbestuurlijke samenwerking. Hiervoor hebben het kabinet, de gemeente en de provincie een onafhankelijke procesregisseur aangesteld voor deze fase.

39
Welke rol ziet u hier weggelegd voor de provincie en wat verwacht u van hen qua bijdrage aan de ontwikkeling?

Antwoord
Het kabinet en de provincie zijn in goed overleg over het vervolgproces voor de Powerport regio Moerdijk. Het kabinet verwacht van de provincie dat zij vanuit haar eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid meewerkt en bijdraagt aan het proces. De provincie is hierbij verantwoordelijk voor

het goed meenemen van belangen op gebied van onder andere ruimtelijke ordening, natuur, regionale economie en infrastructuur.
Het kabinet verwacht ook specifiek een (financiële) bijdrage van de provincie op het gebied van herstructurering binnen het huidige haven- en industriecluster Moerdijk en op oplossingen voor het stikstofprobleem in de Powerport regio Moerdijk.

40
Welke rol ziet u hier voor de gemeente en wat verwacht u van hen aan bijdrage aan de ontwikkeling?

Antwoord
Het kabinet en de gemeente zijn in goed overleg over het vervolgproces voor de Powerport regio Moerdijk. Het kabinet verwacht van de gemeente dat zij vanuit haar eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid actief meewerkt aan het proces. De gemeente is hierbij de overheidslaag die het dichtst op de inwoners staat. De gemeente is verder verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordening, de lokale economie en sociale taken.

Het kabinet verwacht ook specifiek een (financiële) bijdrage van de gemeente op het gebied van herstructurering binnen het huidige haven- en industriecluster Moerdijk en op oplossingen voor de ontbrekende geluidsruimte bij het haven- en industriecluster.

41
Hoeveel draagvlak is er in het dorp Moerdijk voor ontwikkelrichting Oost?

Antwoord
Eind 2025 is er geparticipeerd over ontwikkelrichting oost en zuidoost en welke randvoorwaarden daarbij horen volgens participanten. De participanten konden daarbij geen voorkeur aangegeven voor een van de twee ontwikkelrichtingen. In de oostelijke ontwikkelrichting is er geen toekomst voor het dorp Moerdijk. Voor deze richting is naar verwachting weinig draagvlak bij bewoners die graag nog lang in het dorp willen blijven wonen. Eventueel compensatiemaatregelen en het geboden alternatief spelen ook een rol in het draagvlak bij de bewoners.

42
Kunt u in tabellen weergeven wat de precieze ruimtevraag is per onderdeel van mogelijke uitbreiding in alle verschillende scenario's?

Antwoord
Nee, zoals aangegeven bij het antwoord op vraag 11 gaat het om een indicatieve ruimtevraag zonder vastgestelde invulling. De onderdelen zijn terug te vinden in de technische analyses waarnaar verwezen wordt bij het antwoord op vraag 11. De ruimtevraag voor de oostelijke en zuidoostelijke ontwikkelrichting is hetzelfde. Over het ruimtebeslag van het alternatieve scenario lopen de gesprekken nog tussen kabinet, gemeente en provincie.

43
Wat zijn de rode lijnen van de Dorpstafel Moerdijk?

Antwoord
Het dorp Moerdijk heeft in 2024 een leefbaarheidsvisie opgesteld, zie vraag 25. In de leefbaarheidsvisie wordt in ieder geval gesteld dat er geen nieuwe industrie moet bijkomen tussen het dorp en de A16/A17 en er geen toename moet zijn van zintuiglijke hinder (geur, geluid, zicht, trilling en luchtkwaliteit).

44
Kunt u een inschatting maken van de kosten van het uitkopen van vier olieraffinaderijen in Rotterdam, waarop Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO) zich baseert?

Antwoord
Dat is moeilijk in te schatten, aangezien de kosten afhankelijk zijn van marktomstandigheden, winstgevendheid, onderhandelingen en andere factoren. Het kabinet verwacht dat voor het uitkopen van vier olieraffinaderijen vele miljarden nodig zullen zijn.

45
Hoe heeft het voorzieningenniveau van het dorp Moerdijk zich de afgelopen tien jaar ontwikkeld?

Antwoord
In het dorp Moerdijk bevinden zich o.a. een kleine buurtwinkel, dorpscentrum de Ankerkuil, een basisschool en meerdere verenigingen (waaronder een voetbalvereniging). Voorzieningen zoals een huisarts, apotheek, middelbare school en grote supermarkten zijn niet aanwezig in het dorp. Een aantal basisvoorzieningen zijn dus wel te vinden in het dorp, maar voor veel voorzieningen moeten inwoners van het dorp naar andere kernen in de buurt, zoals Zevenbergen.
Het voorzieningenniveau van dorp Moerdijk is de afgelopen tien jaar in ieder geval niet toegenomen. De onzekerheid over de toekomst van het dorp Moerdijk heeft impact op nieuwe investeringen en voorzieningen in het dorp.